

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român“, „Foaia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2,40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român“, „Foaia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3,50 cor., Pentru America pe un an 3 dolari.

Din succesele contra-ofensivei germane în Wolinia

— Acolo, rușii nu mai pot înainta —

Berlin, 20 Iunie. — Corespondentul ziarului »Tägliche Rundschau« din Kovel (din Volina, nu departe de frontul unde se desfășură marea ofensivă rusă), telegrafiază: În vecinătatea localității Luck a început contra-ofensiva germană care a și împedecat înaintarea rușilor. Incercările coloanelor rusești ca să-și croiască drum în sectorul Stochod-Stir, aruncând mereu noi corpuri de armată în luptă, le-am zădărnicit la 14 Iunie pe întreg frontul. În regiunea la răsărit de calea ferată Kovel-Luck focul artileriei germane a făcut mari pustiiri în rândurile rusești cauzându-le pierderi grave. La 15 și 16 Iunie am ocupat pozițiile rusești avansate, construite numai pe jumătate. Operațiunile militare germane s'au întins apoi pe cursul de sus al râului Stochod. Acolo s'au încins lupte cumplite, pentru

că rușii au apărut cu disperare pozițiile proaspăt cucerite. În ciuda tuturor plediciilor, cari au fost de învins în special de către artileria germană dat fiind terenul mocirlos, apoi greutatea în aducerea de noi rezerve, trupele germane au izbutit totuși să câștige în lupte grele teren considerabil. După o pregătire artileristică, și numeroase asalturi am ajuns la localitatea Babie.

Nici la 17 Iunie n'au încetat luptele, pentru că contra-ofensiva rusă continuă cu inversunare împotriva pozițiilor noastre avansate. Totuși operațiunile noastre militare decurg în mod favorabil. În regiunea aceasta am prins peste 2000 ruși. Spre răsărit de Voronezi, unde luptă o diviziune rusă de vânători cu mare elan, am înaintat. Perderile rușilor sunt foarte mari.

Se apropie punctul culminant al războiului

— Cea din urmă bătălie europeană —

Geneva, 20 Iunie. — În ziarul »Paris Midi« senatorul francez Beranger face următoarele declarații importante, după informații sigure:

— Ora acțiunii pe toate câmpurile de luptă a sosit. Ne apropiem de punctul culminant al războiului, de cea din urmă bătălie europeană. Niciodată cuvântul »să biruim sau să murim« n'a fost o deviză mai bună ca pentru momentul de față. Guvern și popor trebuie să-și dubleze munca lor, armata trebuie să

facă tot ce-i stă în putință.

Dacă înainte, datoria noastră a fost să ne pregătim, acum datoria noastră e să lucrăm. Să avem încredere în conducătorii Ententei.

Copenhaga, 20 Iunie. — »Berlingske Tidende« află din Londra: Cronicarul militar al ziarului »Times« anunță că Ententa va începe acum ofensiva și pe frontul asiatic. Nu peste mult timp va fi tot orizontul în flacări și oriunde va privi omul, va vedea numai vălvățiile războiului.

Agravarea raporturilor între Grecia și Ententa

Roma, 20 Iunie. — »Tribuna« scrie după informațiuni din sursă competentă, că nu ar fi cazul, pentru moment, de a se vorbi de o rupere a raporturilor între Ententa și Grecia; guvernul grec se străduiește să explice reprezentanților Ententei atitudinea sa ca fiind de perfectă bună credință. El speră că demobilizarea celor 12 contingente are să aibă o influență bună asupra Puterilor Înțelegerii, în sensul că au să înceze măsurile riguroase ale blocării.

Dar — adaugă »Tribuna« — nu se pare că

pentru moment aliații ar fi dispuși să se iase convinși orbește de asigurările guvernului grec. E deci probabil că blocarea va fi aplicată cu mai multă rigurozitate, dacă nu se vor da garanții absolute și complete iar nu numai vorbe din partea Greciei.

Stokholm, 20 Iunie. — Ziarul »Daily Mail« află din Atena: ministrul grec Rhallis și-a repetat declarația că guvernul grec nu va ceda în nici un caz presiunii Ententei.

Rusia crede că noul guvern italian va declara război Germaniei

Geneva, 20 Maiu. — Ziarul rus din Petrograd »Gazeta Bursei« exprimându-și satisfacțiunea pentru formarea în Italia a unui cabinet coalizat zice: Rusia are ferma speranță că noul ministru, sprijinindu-se pe prestigiul lui, va bucura națiunea rusă, prin ruperea formală cu Germania, principalul factor al calamităților actua-

le ale Europei, spre a face să dispară or ce cauză de neînțelegeri între aliații strâns uniți. Dacă d. Salandra e lipsit de hotărâre, Rusia speră că noul cabinet nu se va opri în fața pasului decisiv impus de mersul evenimentelor istorice și de starea de spirit a poporului italian.

O sută de mii de sârbi la Salonic?

Rotterdam, 20 Iunie. — Ziarele de aci află din Salonic: În ultimele 4 săptămâni au fost aduși la Salonic 100.000 sârbi. Transportul s'a efectuat pe mare cu vapoare franceze — și deși amenințate de submarine germane — nu s'a pro-

pus nici un accident sau nenorocire. Flota engleză a asigurat drumul acestor transporturi. Sârbi poartă cu mândrie noile lor uniforme franceze sau engleze.

DIN ROMÂNIA

„Nu alții vor decide politica României!“

Ziarul guvernului român, »Viitorul« ocupându-se de invazia regimentelor rusești în nordul României — dă să înțeleagă că în cercurile oficioase acest incident e privit ca o presiune exercitată de Rusia asupra României, ca să iasă din neutralitate. Ori guvernul român nu va admite niciodată ca alții să decidă când România să părăsească neutralitatea. În această privință »Viitorul« dela 3 (16) Iunie face în articolul prim sub titlul »Atitudinea care se impune următoarele constatări semnificative:

»Statul român, căruia o muncă chibzuită de peste o jumătate de veac i-a creat în această parte a orientului european o situație excepțională, are datoria de a-și păstra neștirbită această situațiune.

El trebuie să hotărească singur și în deplină libertate despre tot ce-l interesează.

De sigur că — gândind bine — chiar acei oameni politici cari s'au dedat până azi la lupte pătimase, își vor da seama că nu pot și nu trebuie să accepte ca alții să decidă despre noi și nici ca teritoriul României să devină loc de luptă între alții.

O atitudine care ar devia cât de puțin dela această concepție, ar fi o nedemnităte cu funeste consecințe.

Pilde avem numeroase în acest războiu și învățămintele lor n'ar trebui să fie pierdute, primejduindu-se astfel rodul unei munci naționale de peste cincizeci de ani.

Atitudinea conducătorilor opoziției trebuie să cadreze, prin urmare, și cu interesele și cu demnitatea țării.

De aceea gândim că e timpul ca atît faptele lor cât și politica ziarelor cari îi reprezintă, să înceteze a se avânta pe căi cu totul periculoase.

Ce raporturi sînt acum între guvernul român și partidul războinic

Citim în »Minerva«:

Raporturile între federaliști și guvern, cari erau foarte bune până în iarna trecută, s'au schimbat cu desăvârșire în ultimul timp.

În special, de când s'a anunțat fuzio-

narea partizanilor d-lui Filipescu cu ai d-lui Take Ionescu, guvernul și partidul liberal n'au decât ură pentru cei fuzionari.

Ministrii, ca și ceilalți fruntași ai partidului liberal văd clar în intențiile și atitudinea federaliștilor hotărârea acestora de a răsturna guvernul.

Și, după informațiile ce avem, liberalii văd bine.

S'a dat, în adevăr, în rândurile federaliștilor, cuvântul de ordine ca guvernul să fie atacat cu ultima energie și plecarea lui dela putere să fie grăbită.

În vederea atingerii acestui scop, se duc, de către federaliști două campanii: una fățișe prin presă și alta pe ascuns, prin ajutorul partizanilor politici mai mici.

Campania dusă prin presă se referă, după cum se știe, la contrabandă, lipsa de alimente și neactivitatea miniștrilor.

Campania ascunsă e dusă prin mahalalele Capitalei și ale orașelor de provincie. Agenții electorali ai federaliștilor fac vizite cetățenilor și-i asigură că mult într-o lună guvernul va cădea, că retragerea guvernului e impusă de împrejurările externe și de greutățile interne. Cetățenii sunt invitați stăruitor de către agenții federaliștilor, să se miște, să protesteze în contra lipsei de alimente, ca să grăbească plecarea guvernului.

Liberalii nu ignorează nici această propagandă individuală ce se face prin suburbii, iar presa guvernamentală a luat o atitudine hotărât ostilă federaliștilor.

O frază dintr'un articol al d-lui Take Ionescu, în care se spunea că »dacă acei cari guvernează nu sunt capabili să corespundă împrejurărilor, n'au decât să lase locul celor capabili,« a fost luată drept o mărturisire publică a federaliștilor că umblă după putere și presa liberală o exploatează cu îndărătnicie pentru a pune în lumină scopul adevărat al agitațiilor pornite.

Liberalii se arată acum foarte convinși că toate agitațiile politice din cei doi ani din urmă făcute de federaliști, n'au avut alt scop decât acel mărturisit acum: de a lua puterea.

Ca răspuns la aceste agitații liberalii sunt hotărâți să pună cât mai mult în lumină scopul federaliștilor, arătând, că nu e vorba de chestia externă, ci se urmărește numai și numai puterea, iar împrejurările nu impun o schimbare de guvern, ci cât mai multă liniște.

Dacă se va simți trebuința, liberalii vor susține aceste păreri, nu numai prin ziare, ci și prin întruniri publice.

Conservatorii vor să adreseze un manifest către poporul român

Ziarul Dreptatea anunță:

Din cuvântările rostite ieri cu ocazia întrunirii dela d. Marghiloman, reese că în rândul conservatorilor există o adâncă nemulțumire contra politicii urmată de guvern.

D. Marghiloman împreună cu amicii d-sale nu mai admit atitudinea îndoel-

nică a d-lui Brătianu și e gata să ceară precizări pe viitor.

D. C. C. Arion a cerut comitetului executiv conservator, să încuviințeze redactarea unui manifest către popor.

Prin acest manifest se va cere imediată mobilizare a armatei și îndreptarea ei contra Rusiei.

Comitetul executiv marghilomanist a admis cererea d-lui Arion și apelul va fi tipărit cât de curând, întrucât cre-

dința în rândul partizanilor d-lui Marghiloman este că a sosit momentul revendicării Basarabiei.

Nouă atitudine a marghilomaniștilor este foarte semnificativă. Ea aduce cu sine o agravare în politica internă.

Ori, este bine știut, că, precipitarea agitațiilor politice din năuntru trădează evenimente noi din afară, cari, se apropie și sunt menite să hotărască atitudinea noastră viitoare.

MERSUL RĂZBOIULUI

Germanii opresc ofensiva rusă în Volinia

Comunicatul rus recunoaște că importante forțe austro-germane opresc înaintarea rușilor spre Lemberg. — Ententă își bate joc de independența statului grec. — Atacuri italiene și franceze respinse. — Încă sute de prizonieri italieni și francezi.

După cele mai noi știri pe ziua de 19 Iunie situația pe frontul rusesc s'a înrăutățit numai la Bucovina, unde rușii au luat Cernauful și au făcut progrese în regiunea Prutului. În schimb germanii în unire cu forțe austro-ungare au reușit în Volinia prin contra atacuri victorioase să împedice înaintarea rușilor spre Lemberg. Lucrul acesta îl recunoaște și comunicatul rus.

Pe ziua de 19 Iunie au sosit următoarele știri de pe frontul rusesc:

În nordul Bucovinei și în Galizia de răsărit nu s'au produs evenimente deosebite. — La nord-est de Lopuzno, dușmanul cu forțe superioare au atacat pozițiile noastre. Probabil regiment 44 de infanterie, sprijinit de admirabilul efect al artileriei noastre a respins coloanele de asalt rusești în nouă rânduri compacte, fără a cere rezerve noi. Dușmanul a suferit grele pierderi. Și un atac de noapte în regiunea aceasta a eșuat. La Grochor și Lokacz am respins puternice contra-atacuri rusești. Pe cursul de sus al râului Stochod am câștigat teren.

Höfer, mareșal locot.

În partea nordică a frontului nu s'au produs evenimente deosebite. Pe linia ferată Liahoviche-Luninez pe care am observat transporturi militare rusești am aruncat numeroase bombe. La armata generalului Linsingen, am respins atacuri rusești pe Stir, la vest de Kolki, și pe Stochod, în regiunea liniei ferate Kovel-Rosno parte prin contra atacuri victorioase. La nord-vest de Luck trupele noastre stau în lupte favorabile pentru noi. Numărul prizonierilor și a prăzii s'a urcat. La sud-vest de Luck rușii atacă în direcția Gorohoc. La armata generalului conte Bothmer situația e neschimbată.

Șeful Statului major:

— Comunicatul rus dela 17 Iunie anunță:

Pentru a opri marșul nostru spre Lemberg, dușmanul aduce din alte fronturi întăriri și trece în mai multe locuri în atacuri furioase, contra trupelor generalului Brussilov. La răsărit de localitatea Kolki pe Stir, dușmanul, deși violent bombardat de artileria noastră, a atacat în regiunea satului Godomicze (12 km. la sud-vest de Kolki). Atacul a fost respins. Trupele noastre au urmărit apoi pe dușman, au pătruns în pozițiile lui puternice la nord de Stir și au prins 15 ofițeri și 800 soldați. La nord-vest de Roziszze pe Stochod, sibirienii noștri sub comanda co-

lonelului Kisliji, după lupte violente cu germanii au luat într'un atac strălucit satul Svidniki (18 km. la nord-vest de Roziszze) și au prins 4 ofițeri, și 450 soldați germani. Husarii albi ruși au atacat cu sprijinul artileriei noastre, trei linii dușmane consecutive și au nimicit peste 2 companii austriace. Eri la prinz, cavaleria noastră a gonit pe dușman din Radzivilov, a ocupat orașul și l'au respins mai departe spre Bradi. Trupele noastre au respins eri pe dușman din Stari și Novo Poczajev, precum și din mănăstirea Poczajev ocupând aceste localități. După declarațiile comandantului de corp, care a urmărit eri cu proprii lui ochi luptele de pe sectorul Stir, dușmanul, nemții și austriacii fug în plină dezordine. Sute din ei au căzut sub focul bateriilor noastre. Bateriile noastre au înaintat în mare galop și au luat pe fugari sub un foc direct. În regiunea Hajvoronka și Kurdanovka (6 km. la nord-vest de Rzevloka pe Strița) urmează lupte extrem de vehemente. Dușmanul se retrage. Atacuri aprige pe drumul Sniatin-Colomeia au respins pe dușman dincolo de Czerniava (riu la 12 km. la răsărit de Sniatin). În regiunea Dunaburg, artileria rusă a bombardat mereu cu succes vădit pozițiile dușmane.

— Ziarele rusești încep să judece acum cu mai multă moderațiune succesele rusești. Ele sînt surprinse de numărul relativ mic de tunuri capturate, când numărul prizonierilor este atât de mare. Se vede că trupele rusești au rupt numai linia de tranșee ale infanteriei, — artileria austriacă însă în partea ei cea mai mare a reușit să se concentreze la vreme în alta direcțiune. Numărul mare de prizonieri se explică prin faptul că în Volinia, terenul păduros și mlăștinos e foarte dificil pentru o retragere.

*

De pe frontul balcanic se anunță:

Lupte de artilerie au avut loc în zile din urmă — afirmă raportul lui Höfer — în Albania, pe cursul de jos al râului Vojusa.

— Ententă continuă să terorizeze Grecia, și speră că prin politica de flămânzire va supune Grecia intereselor ei. Ententă deține toate căile pe mare și uscat ce duc spre Grecia, așa că de ea depinde ca Grecia să capete mijloace alimentare sau nu. Greutățile financiare ale Greciei crescând, Ententă speră în căderea guver-

nului Skuludis. Ziarele pariziene provoacă Ententa să ia măsuri și mai energice contra Greciei, ca guvernul Skuludis să se prăbușească. Demobilizarea armatei grecești, ușurează însă rezistența guvernului Skuludis contra Ententei. Ententa reține mereu în porturile și în insulele lor, vapoarele grecești încărcate cu cereale.

— Regele Constantin al Greciei cu familia au părăsit Atena, luând reședința în palatul Dekalia. Ambasadorii Ententei la Atena sînt împuterniciți să adreseze un apel poporului grec în care să explice motivele procedurii energice a Ententei contra guvernului grec.

LUPTELE DIN APUS

Violente atacuri franceze respinse. — Trei aeroplane anglo-franceze doborîte. — În jurul morții lui Kitchener.

— **Încă 6 luni va dura războiul.**

Comunicatul german dela 19 Iunie anunță:

La sud de granița franco-belgiană până la Somme acțiunea de artilerie a continuat cu aceeași intensitate. Un atac cu granate de mină din partea francezilor la Chavonne (la răsărit de Vailly) a fost respins. O explozie de mine germane pe înălțimea La Fille Morte (Argonne) a avut bun succes. În regiunea Meusei luptele de artilerie au devenit intense în spre seară. În cursul nopții ele au fost foarte violente pe Morte Homme, la apus, și în sectorul frontului dela pădurea Thiaumont până la fortul Vaux. Cum se afla acum, a fost respins în noaptea de 18 Iunie un atac dușman în pădurea Thiaumont. Alte încercări de atac au fost zădărnice eri de locul nostru. În luptele din cele două zile din urmă am prins exact 100 francezi. Mai multe încercări de atac de noapte ale dușmanului în pădurea Fumin au fost în aceeași dată respinse prin lupte cu granate de mină. Câte un biplan englez s'a prăbușit după lupte aeriene la Lens și la nord de Arras. Ambii aviatori sînt morți. Un aeroplan francez a fost doborît la apus de Argonnes. O escadră de aeroplane germane a bombardat gara și depozitele militare și industriale din Bacarat și Reon l'Etappe.

Șeful Statului major.

— În ședința secretă a Camerei franceze a venit în discuție ofensiva germană la Verdun și despre soarta guvernului Briand.

— Ziarul «Nation» din Londra, crede că războiul va dura încă cel mult 5-6 luni, și ca pacea nu mai e departe.

— Lloyd George a acceptat portofoliul ministrului de război englez, rămas vacant prin moartea lui Kitchener. Se confirmă acum, că Kitchener a fost invitat de țară să vie în Rusia, ca să asiste la ofensiva armatei lui Brusilov în Volinia și Galitia. Kitchener a lăsat o avere de 5 milioane, care va reveni surorii sale.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— **Atacuri italiene respinse pe frontul Isonzo și Brenta. — O înălțime italiană cucerită. — 25 ofițeri italieni și 775 soldați prinși. — Despre noul guvern italian.**

Comunicatul lui Höfer dela 19 Iunie anunță de pe frontul italian:

Eri seară, s'a repetat focul foarte violent al italienilor contra pozițiilor noastre între mare și muntele Dei sei Busi. O încercare a dușma-

nului să înainteze la Sela a fost îndată zădărnicit. În sectorul nordic al platoului Doberdo s'au încins lupte vii de mine și granate de mină. — Pe frontul Dolomitelor a eșuat un atac la Ruffiedo. — Pe frontul între Brenta și Astico trupele noastre au respins numeroase atacuri italiene, printre cari și un puternic atac la nord de muntele Moletta. — La sud de Busi Bollo a fost cucerită înălțimea apropiată. Contra atacul dușman a eșuat. În aceste lupte am prins peste 700 italieni printre cari 25 ofițeri, am capturat 7 mitralieze și un asviritor de mine.

Höfer, mareșal loco.

— Noul guvern italian, sub președinția lui Bosselli — s'a constituit după grele frământări politice. Căderea lui Salandra se datorește în prima linie deputatului demagog Leonida Bissolati, care a reușit în noul guvern să ocupe un loc: comisarul politic pentru servicii de război. — Noul guvern a depus jurământul. Bosselli a declarat că în guvern sînt reprezentate mai mult partidele democratice din stînga, asta fiindcă ele au intervenit mai mult pentru război.

Kitchener și Marchand

— **O întâlnire istorică** —

Fatalitatea a voit ca acești doi bărbați Kitchener, ministrul englez și Marchand, generalul francez, cari odinioară s'au întâlnit ca adversari în Africa și a căror prudență a înălțat izbucnirea unui război anglo-francez să cadă unul după altul victime ale războiului european. Cei doi comandanți s'au întâlnit pentru prima oară la 21 Septembrie 1898. Marchand, pe atunci maior, plecase din Africa franceză prin provincia răs-

Kitchener

culată Bahr el Gazat spre Nil, pentru a asigura esirea francezilor la mare. Marchand sosise în ziua de 10 Iunie 1898 la destinație, arborând steagul francez deasupra fortului construit în grabă. Kitchener se afla atunci în Sudan unde fusese trimis ca să potolească răscoala califului Abdullahi. Aflând despre sosirea maiorului Marchand la Nil, Kitchener pleacă îndată cu zece vapoare și 2000 soldați pentru a smulge rivalului său o posesiune, a cărei menținere ar fi periclitat toată situația lui.

Redăm în cele ce urmează conversația ce a avut loc între cei doi bărbați, conversație care a avut un efect hotărîtor pentru constelația puterilor în Europa.

Aflând că Marchand sosise la Fașoda, Kitchener se grăbi să-și facă apariția la fața locului însoțit de 10 vapoare și 2000 soldați. Marchand fu invitat pe bordul unui vas. Kitchener ședea singur pe puntea de comandă. După o stringere de mână începu conversația:

Kitchener: După marile explorațiuni ce le-ați făcut, poate doriți să vă retrageți acum?

Marchand: Nu d-le general. Aștept aci instrucțiunile.

Kitchener: De când nu ați mai primit știri din Franța?

Marchand: De câteva luni, dar instrucțiunile mele imi dictează să aștept aci.

Kitchener: D-le maior, vă pun vapoarele mele la dispoziție pentru a vă înapoi în Europa.

Marchand: Vă mulțumesc d-le general, dar nu pot primi oferta d-voastră. Aștept aci ordinele guvernului meu.

Kitchener: De când ați plecat în călătorie s'au petrecut o mulțime de lucruri.

Marchand: Ori ce s'ar fi întâmplat, d-le general, Franța nu are obiceiul de a-și lăsa ofițerii fără instrucțiuni.

Kitchener: Trebuie să arborez aci steagul egiptean.

Marchand: Bine. Vă voi da ajutor ca să arborați steagul deasupra satului.

Kitchener: Deasupra fortului d-voastră.

Marchand: Nu. La aceasta mă voi împotrivi.

Kitchener: Trebuie să știți, d-le maior, că această afacere poate provoca un război între Anglia și Franța.

Marchand se inclina fără a răspunde. Kitchener se ridică. El era foarte palid. Apoi se ridică și Marchand.

Aruncând o privire asupra trupelor sale, apoi asupra fortului, Kitchener zise:

— Noi suntem mai tari.

— Asta numai în luptă se poate decide — răspunde Marchand.

Kitchener: Aveți dreptate. Veniți ca să bem un pahar de Whiski cu sifon.

Astfel se sfîrși această conversație oficială, precum o numise și Kitchener. Trecuse unul din cele mai critice momente ale istoriei Angliei și Franței.

Știrile zilei

Din LENAŪ

Circiuma din stepă

„Dadu în largul câmp ungar...
Lin, sate și tufişuri
Tot s'adincese și 'ncea dispar
În mute netezişuri.

Și-acum, pustiu întunecat, —
Sub nouri, pe'nserate, —
Și parcă totuși luminat
Când fulgerul tresare...

De-odată aud un vuet frînt
În stînsa adîncime;
De'mi pun urechea la pămînt,
E un tîropot — care vine.

Și, iată-un cărd de cai, setoș
Pustiul să-l despice,
Sălbateci, negrii, furtunoși,
În șuere de bice.

M'apropiu, soarele asfințind,
Cu rivnă'mi tot arată,
Sub stuhul streășinii, clipind
Fereastra 'nflăcărată.

Cînd sare'n ușe, cherchelit-
În jocu-i frînt și iute,
Un ram de viță 'nveselit
De cinturi și-alăute...

Intrai; și, știi, stam o'o ulcea
De-acel ce stinge dorul;
Da-n juru-mi jocul se 'nvirtea,
Iuțindu-și vesele zborul.

Tot fete zvelte și zglobii, —
Și-ar farmăca și smăii
De sprintene și de brudii:
Erau haiduci flăcăii.

„Noi, liberi, fericiți... Cînta,
Cînta cel mai cuminte, —
Da'n umbra geni-i scînteia
O lacrimă fierbinte!

O nouă ordinațiune în chestia ajutorului de stat pentru familiile celor înrolați

Ministrul de interne a adresat o circulară autorităților competente, după care nu se pot scădea ajutoarele de stat acordate familiilor celor înrolați, în cazul când cutare familie n'a avut cunoștința de moartea sprijinitorului ei, — și a ridicat ajutorul de stat un timp oarecare și după moartea capului familiei, fiului, etc. Dar dacă familia a știut de moartea sprijinitorului ei și totuși a ridicat ajutorul de stat, atunci ea e obligată să dea îndărăt acest ajutor de stat primit dela data morții susținătorului familiei.

Ordinațiunea mai prevede că autoritățile pot acorda avansuri familiilor din pensiuine până la achitarea ei definitivă și la plata pensiuinei, se va scădea avansurile date.

Ministrul de interne printr'o altă ordinațiune a hotărât ca familiile acelor glofași cari au primit un concediu mai mare decât o lună pentru sezonul secerișului — să nu capete ajutorul de stat până la noua înrolare a susținătorilor lor.

Escrocheriile dela Asociația culturală maghiară din Ardeal „Emke“

În fața tribunalului din Budapesta a început ieri desbaterea procesului intentat fostului director pensionat al minelor de cărbuni ale statului, consilierul ministerial Ioan Andreici, care în calitate de președinte al Asociației culturale maghiare din Ardeal „Emke“ secția Budapesta, a săvârșit neregularități în manipularea fondurilor asociației, băgând în buzunar, atât el cât și secretarul general al Asociației Eugeniu Gallvich, o mulțime de intrate ale așezământului.

Desbaterile vor dura câteva zile. Sint citați vre-o 20 de martori.

„La Roumanie“ nu poate intra în Ungaria

Ministrul de comerț ungar a retras debitul poștal pentru Ungaria, al ziarului bucureștean „La Roumanie“ organul d-lui Take Ionescu.

Untura s'a scumpit la Budapesta cu 2 Coroane

Consiliul comunal din Budapesta intr'o circulară anunță că fiind diferența prea mare între prețul rimătorilor vii și prețul untorei, producția untorei este foarte îngreunată. În interesul creșterii acestei producțiuni, Primăria Capitalei decide să urce dela 20 Iunie prețul untorei la 8 cor. 40, a Slăninei la 7 cor. 60.

O centrală de cafea în Austria

se va înființa zilele acestea, printr'o ordinațiune a ministrului de interne austriac, asta cu scopul de a asigura consumul de cafea populației din Austria și de a menține la un nivel moderat prețul cafelei. Centrala nu va urmări nici un câștig, va sta sub controlul statului și va regula întrebuintarea cafelei. Ea va rechiziționa toată cantitatea de cafea din Austria și o va pune în vinzare cu prețul de 8 cor. klgr.

Principele Carol, nașul unui ofițer

„Universul“ află din Focșani, că principele Carol va cununa pe locotenentul Nicu Tătăranu din acea localitate. Prințul s'a mai oferit să servească și ca martor la căsătoria civilă a ofițerului, care se săvârșeste la primăria din București.

Mare furt la Viena

În birourile întreprinderii de construcții de beton „Piffel Brausenwelter“ au pătruns piște

indivizi în cursul nopții, au forțat casa de fier, din care au furat 60.000 coroane bani gata și juvaeruri. Hoții n'au fost prinși.

Sinuciderea unei fete

Din Szabadka se anunță că eleva Piroșca Konyo din clasa doua liceala, s'a sinucis. Din scrisoarea ce-a lăsat-o părinților, reiese, că fetița și-a pus capăt vieții într'un moment de nebunie religioasă.

20 trenuri „Carmen Sylva“ cu marfă germană,

au sosit până acum în România, aducând zeci de vagoane de fier, traverse, table de fier, cuie, sirme și fringhii de fier, obiectede fier, pământ argilos, Glasspapier, instrumente de ascuțit, sulfat de cupru, articole de droguerie, automobile,

O biserică germană la Bruxelles

a fost deschisă Duminecă și sfințită cu o solemnitate deosebită. Piatra fundamentală a bisericii germane în Capitala Belgiei a fost pusă încă înainte războiului la 14 Mai 1914, iar în cursul războiului a fost terminată după planul arhitectului Otto, în stil roman. Guvernatorul general german al Belgiei, numeroși ofițeri și un public german a luat parte la actul sfințirii.

O carte care a fost trecută cu vederea

din cauză că a apărut puțin înainte de izbucnirea războiului (și epoca războiului a trezit alte preocupări), dar care e totuși o carte cu o reală valoare literară și de cercetări sociale — este volumul „Când joci teatru românesc în țara ungurească“ de Leonard Paukerow, ziarist și publicist din București. E un volum care eprinde interesante impresii și icoane din turneul trupei teatrale Victor Antonescu, întreprins în toamna anului 1913 și contribuțiuni la cunoașterea problemei teatrului românesc în Ungaria.

Presă română din Ardeal și din București a făcut o caldă apreciere acestei lucrări. Așa ziarul oficios român „Viitorul“ de două ori (Vezi numerele 2295, 2297, din 2 și 4 Iulie 1914) s'a ocupat pe larg de această carte, și între altele a observat următoarele:

„Cea mai comprehensivă povestire a peripețiilor teatrului românesc în Ardeal, o avem în volumul d-lui Leonard Paukerow, publicat în Budapesta. Într'un volum mare de 192 pagini, cu numeroase clișuri în text, autorul are meșteșugul să ne prezinte în culori vii, ce-au făcut, ce au pățit, cum au lucrat tovarășii de idei și de artă ai d-lui Victor Antonescu.

E o carte plină de amănunte pitorești, de anecdote distractive, de vederi juste prinse la fața locului. Căutând cartea d-lui Paukerow, înțelegem focul de viață ce plpăie în orașele, în orașelele și în satele ardelenesti.

Lucrarea d-lui Paukerow este una din cele cari trebuie să fie pe drept lăudate: Bogăția povestirilor circumstanțiale, sufletul patriotic ce-o strecoară, mulțimea figurilor bine reușite, face din acest volum o carte de bibliotecă, un document pentru cei ce se ocupă cu expansiunea culturii românești dincolo de granițe. Și pentru aceste felurite calități, recomandăm lucrarea d-nului Paukerow, cercurilor culte românești. De altfel citirea unei astfel de cărți este edificatoare: Ea ne arată cât fond de entuziasm sănătos, câtă cultură și conștiință națională e în poporul ardelenes.“

Volumul acesta se poate procura și dela Administrația ziarului „Foaia Poporului Român“. Cititorii acestui ziar, îl obțin cu preț redus în loc de cor. 2,20, numai cu 1,20, inclusiv porto.

Economie

Piața de rămători din Budapesta Ferencváros

Din 19 Iunie au rămas nevânduți 556 rimători, 6 grășuni. În 20 Iunie au fost aduși 540 rimători, 12 grășuni. În total 896 rimători, 18 grășuni. S'au vîndut 659 rimători, 18 grășuni. Au

rămas nevânduți 237 rimători. Prețurile consemnate: (în fileri prog klgr.) Porci bătrâni pentru untură cal. I 850—885, tineri grei 835—845, mijlocii 835—845, ușori 835—845, grășuni 600—630. Tîrgul a fost vioiu, prețurile neschimbate.

Tîrgul de miei din Budapesta

În 19 Iunie au fost aduse 530 oi și 1454 miei. Prețurile consemnate: Miei cal. I 320—340 fil., cal. mijlocie 280—310. Oi fatate 300—340. Oi bastarde 300—315 fil. Berbeci bătuți 280—310 fil. Circulația a fost liniștită, prețurile au scăzut cu 10—12 fil. pro kgr., cam 700 bucăți au rămas nevîndute. Azi s'au adus 775 vite de tăiat, cari s'au vîndut pe lîngă circulație mai vioaie cu prețuri neschimbate. Cam 70 au rămas nevîndute.

Tîrgul vitelor cornute din Viena

La tîrgul de Luni au fost aduse 183 vite ungare și 647 germane, în total 830. Când s'au maximat prețurile s'au ridicat la cal primă cu 10—20 coroane, pe când la celelalte calități au rămas prețurile neschimbate. Circulație a fost vioaie. Prețurile consemnate: Boi îngrășați cal. I 476—500, cei mai aleși din cal. I 501—570, cal. II-a: 441—475, cal. III. 410—425, viței cal. 461—485. mai aleși din cal. I 486—555, cal. II 426—460, cal. III 410—425, tauri, vaci, cal. I 451—475, cei mai aleși din cal. I 476—545, cal. II-a 416—450, cal. III 400—415 cor. pro suta de klgr, greutate, vie, fără detragere.

Editor și redactor responsabil: D. Birăușiu
Tipografia „Poporul Român“, VII., Ilka-utca 56.

Lămuriri referitoare la Ajutorul de stat

pentru familiile celor înrolați precum și despre îngrijirea invalizilor, a văduvelor și orfanilor celor căzuți în războiu.

Broșura este întocmită după ordinațiunile și legile referitoare la ajutoarele ce se dau din partea statului, și este împărțită în trei părți:

I. Ajutorul de stat.

Pe 12 pagini se vorbește în broșură despre felul cum se dă ajutor familiilor a căror susținător a fost înrolat. Se arată cu deamănuntul care familie are drept să ceară ajutor și cât îi se poate da după lege. În fiecare comitat ajutoarele se schimbă. Se relevă cât ajutor se dă în comitatele românești.

II. Îngrijirea invalizilor și a familiilor acestora.

În acest capitol se spune, pe 11 pagini cum se îngrijește statul de soldații și ofițerii cari au devenit ologi, ciungi, etc., în decursul împlinirii datoriilor lor militare. Se arată cu cifre cât ajutor se dă lunar, ori anual invalizilor și familiilor lor.

III. Ocrotirea familiilor celor căzuți (morți) pe câmpul de luptă, precum și a celor dispăruți.

Broșura aceasta este unica în felul său. În toată broșura se pun întrebări și se dau răspunsuri înțelegătoare.

Prețul 40 fileri, plus 5 fileri porto postal. Se poate căpăta dela

Administrația ziarului

„Foaia Poporului Român“

BUDAPESTA, VII., Ilka-utca 36